

Nr 207.

Av herr **Lindhagen**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättningsbyggnad för flottan.

Förslaget om ersättningsbyggnad för flottan utgår ifrån, att vi behöva en flotta. Saken anses vara redan avgjord genom ett riksdagsbeslut. Någon översikt av situationen och livets mening ifrågakommer därför icke. Övervägandena av flottsakkunniga och övriga instanser genomströmmas av en teoretisk fruktan för fingerade »fientliga» angrepp av olika slag, såsom om Sverige nu stod mer än någonsin inför hotande faror. Riksdagen blir hypnotiserad av denna instansernas opinion. Inför de mörka skildringarne är det endast hänsynen till de ekonomiska möjligheterna och valmännens olust, som kan hålla oss i någon mån tillbaka.

Några försök till synpunkter, som gå något längre och djupare, böra väl dock ej alldeles saknas vid det stundande avgörandet. Må var och en lämna sitt lilla bidrag efter råd och lägenhet. För min del är jag helt ense med landsbygdens naturliga blick inom åtskilliga folklager på vår militärfråga. Vi betrakta saken efter följande synvinklar.

1) *Vad våra tillgångar medgiva.* Fattigdomen är ännu en institution, livsföringen ett lotteri och arbetslösheten en permanent företeelse. Vår inre politik måste väsentligen vara inriktad på bland annat fattigdomens avskaffande. Detta kräver icke minst tillgång till penningar med produktiv användning.

För de 106 miljoner, som skulle användas till ersättningsbyggnad för flottan under den korta tiden av tio år, kunde i stället skänkas 10,000 kronor till ett vart av 10,600 nya jordbruk. Man anser ju, att ingen bör slå sig på småbruksrörelse utan att medföra något eget kapital såsom utfyllnad av egnahemslånen. De, som icke ha något kapital, måste således få detta bidrag till skänks av det allmänna. Egnahemsnämnderna ställa väl i allmänhet sina fordringar ej högre än till högst femtusen kronor såsom erforderligt bidrag. Med en sådan beräkning skulle för det ifrågasatta flottanslaget kunna upprättas 21,200 nya jordbruk.

Detta senare är en verklig produktiv användning. Därigenom skapas uppehållen under oöverskådliga framtider. De nya fartygen däremot ha en kort livslängd och producera inga livsmedel.

Varför kan nu inget levande intresse uppdrivas för att anslå etthundra-sex millioner kronor för tio år till gåva åt nya jordbruk, under det mycken god vilja, ja ofta hänförelse kan uppnås för flottanslagen? Detta beror givetvis på ingenting annat än att tiden fortfarande är ur led. Kravet

på flottanslaget uppfordrar emellertid till jämförelser av ovannämnda slag. Vi ha tydligen icke råd att bygga någon flotta.

2) *Vi ha i varje fall icke råd att bygga någon tillräcklig flotta.* Friktionerna mellan flottsakkunniga och de militära myndigheterna är ganska upplysande och ingalunda överraskande. Från militär sida göras erinringar om, att de föreslagna fartygen äro för få, att deras livslängd av sakkunniga beräknats för lång och att överhuvud taget effektiviteten måste något ökas. Flottsakkunniga och statsrådet söka häremot resa några förnumstiga förhoppningar och tillkämpade insikter.

Bakom dölja sig knappast de allestädes närvarande ekonomiska nödvändigheterna och ibland bryta de fram i dagen såsom den enda räddningsplankan. Var och en bör väl förstå, att behöves verkligen en svensk flotta, måste den också duga till någonting och detta kostar alltid för mycket pengar. Jag är böjd, att på denna punkt tro mera på militärernas uppfattning än rustningspolitikens opportunist.

Sjöofficerarna föra emellertid ett moderat språk och förstå nödvändigheten att sätta upp ett tämligen förnöjt ansikte i elakt spel. De veta nog av erfarenhet sedan sekelskiftet, huru svenska statsmakten skall skötas för att vi skola kunna med trygghet och ära få vara med på ett litet hörn i stormakternas kapprustningar, inledda med Bismarcks allmänna värnplikt, fulländade i världskriget och nu kanske lika livskraftiga som någonsin. Den militära sakkunskapen måste försäkra, ofta säkerligen med svidande hjärta, att vad som möjligen kan gå igenom i riksdagen måste anses tillräckligt. När folkrepresentationen nappat på detta första bete och saken blivit klar, så resas helt naturligt åter röster särskilt från den militära ledningen och dess civila auditorium, att vad som vunnits är alldeles otillräckligt. På denna grundval uppmuras sedan lätteligen ett nytt anslagsbeviljande.

3) *Striden om stora eller smärre fartyg — ett hopplöst spegelfäkteri.* I vår egenskap av sparsamhetsvänner och folkstämningsavlyssnare hoppas många, att vi skola kunna reda oss med smärre fartyg, som ju äro relativt billigare och ej så utmanande. Sverige-skeppen ha därför i den demokratiska politiken hitintills varit varg i veum. Denna ståndpunkt spelar säkerligen en viktig roll såsom en nyttig begynnelse till antimilitarismen. Det finnes väl ingen rimlig anledning att för skenets skull behålla blott ett avsevärt antal lättare fartyg, vilka enligt sakens natur måste vara ännu mer otillräckliga.

Gent emot dessa senare farliga återtågslinjer i den parlamentariska politiken måste den militära sakkunskapen operera klokt och försiktigt på samma gång. Den betonar, att de många små fartygen behöva några stora skepp, som kan samla dem under sina vingars skugga under farliga situationer. Den kastar härvid en skygg blick på stormakternas slagskepp, men hoppas att de ej skola kunna komma in i Östersjön — vilken illusion — och att våra grannar i detta innanvatten ej skola under någon

tid sjösätta större fartyg än de nu ha. Sedan dristar man sig däremot uttala att pansarkryssare av Washington-typ, trots sin betydande högre fart, dock måste vika för de större Sverige-skeppen. Den nämnda överlägsenheten för kryssarna vore, förmenas det, icke av avgörande betydelse, »på grund av den ringa bredd, som utmärker de omgivande kusthaven». Man skulle dock snarare kunna säga, att våra kusters stora längd påkalla en rasande fart för att kunna skynda till understöd på oförmodat hotade punkter.

De flottsakkunniga anse sig också, med hänsyn till flottans operationsduglighet till sjöss »gent emot en överlägsen motståndare», böra bestämt avråda från ett utbytande av förenämnda pansarskepp mot de ifrågasatta pansarkryssarna. Vi se således, att här instinktivt opereras med en överlägsen fiende. Enligt sakens natur är väl då vår flotta, om ej ett under inträffar, dömd till förintelse, och varför skola vi då till på köpet offra pengar för att kunna åstadkomma en dylik undergång och göra den särskilt dyrbar?

I det slutliga avgörandet komma därför nu att erbjudas kompromisser under sken på alla händer av saklig militär hänsyn. Dylika i själva verket ganska oväsentliga skiljaktigheter betyda, så vitt jag förstår, föga eller intet i fråga om landets värnkraft genom vapenmakt.

Den stackars hangarkryssaren får härvid sitta mest emellan. Den borde rätteligen i sin aktuella politiska skepnad kallas harangarkryssaren, därför att vi harangera mest om densamma. Mig synes den vara det mest sympatiska fartyget därför, att det kan användas till mångahanda ting, begåvats med en längre livslängd och även lär vara brukbart för praktiska behov i fredstid. Flygstyrelsen har anmärkt, att man ej kan åtnöja sig med bara ett fartyg för transport av aeroplan, och detta förefaller mig sannolikt.

Flottsakkunniga och regeringen ha inlett årets kompromissande. De stå nu båda bugande inför riksdagen och bjuda upp till dans.

4. *På verklighetens mark och Sveriges kallelse.* Det är ingen mening, synes mig, i att på detta sätt leka krig med fingerade fiender och militära föranstaltningar efter fattig förmåga. Livets mening är det i alla fall icke och utan allvarlig föresats att gå till grunden av tingen och se de verkliga realiteterna i ögonen blir det hela meningslöst och lätteligen farofyllt.

Militärväsendets supremati i tänkesätten och »försvaret främst» såsom en odödlig politisk programpunkt är i stort sett ett historiskt arv, en väsensbestämning hos den världsdal, som vi tillhöra. Det är denna hypnos, som måste brytas och på denna uppgift måste alla goda krafter inrikta sig. Då är det verkligen på tiden att taga fasta på det sakförhållandet, att en bestämd skiljaktighet föreligger, i all synnerhet nu, i situationen för de europeiska stormakterna och flertalet mindre stater.

Genom världskriget genomfördes för första gången nationernas självbestämmanderätt inom Europa i grova drag. Betydande ojämnheter i

själva gränsernas uppdragning förefinnas visserligen ännu. Men utrensningen av det värsta nationalitetsförtrycket är nu ett historiskt faktum. Därav följer att självbestämmningsrätten för folk, vilka såsom de skandinaviska sedan gammalt varit fria, om möjligt ännu mer än förut, ingått såsom en oskriven lag i det internationella föreställningssättet. De konflikter, som till äventyrs fortfarande ej bliva lösta annat än med vapenmakt, äro således mera än tillförene en för oss främmande angelägenhet. För fortsatta nationalitetsstrider i Europa på grund av förenämnda rättstvister behöva svenskarna icke alls hålla någon härordning. Den stora krigsfaran ligger nu i det prov, som Asien och med tiden även Afrikas ofrånkomliga frigörelse ställer på de europeiska makter, vilkas intressen därav äro hotade. I dessa avgöranden på våldets väg böra vi väl visligen hålla oss borta och allra minst därav låta förleda oss att vidmakthålla en härsmakt, på vilken sedan lätt kommer att ställas anspråk på deltagande i dessa för oss främmande konflikter.

Den viktigaste uppgiften för närvarande är att revolutionera de europeiska hjärnorna, och därmed även om möjligt undvika ett nytt världskrig mellan världsdelarna. En förpliktelse vilar därvid närmast på de stater, som icke äro invecklade i obehöriga anspråk på överhöghet över främmande nationaliteter. Sverige bland andra har således en kallelse att deltaga i den oundgängliga saneringen av den förskämda europeiska atmosfären och bringandet av något ljus i de bortkollrade europeiska sinnelagen. Denna kallelse svika vi genom att, på sätt nu sker, i stället förlora oss i dvärgagärningar och harangardiskussioner. Varje föredöme för att avskaka världen det militära oket är ägnat att rensa luften. Ett sådant föredöme kommer sannerligen icke heller att minska aktningen bland folken för de stater, som gå i spetsen. Tvärtom skaffa de sig därigenom ett osårbart pansar, som skyddar dem på ett vida fullkomligare sätt än byggandet av ett eller annat Sverige-skepp, med mera dylikt.

Må vi för övrigt besinna att mitt uti Europa finnes redan ett stort avrustat land, som heter Tyskland. Även Österrike är avrustat. Denna landvinning bör väl ej förspillas utan vidgas. Om den berörda påtvungna avrustningen ej kompletteras med frivilliga tillskott inträffar lätt, att dessa avrustade länder betrakta sin avrustning såsom en vanära samt begagna alla tillfällen, hemliga såväl som uppenbara, för att liksom de övriga europeiska länderna få återfalla i militarismens armar. Till denna europeiska »restauration» bidra vi nu genom våra små militärdiskussioner och flottanslag.

Det synes mig oförlätligt, att icke en enda svensk officiell tanke i detta sammanhang ägnas åt det avrustade Tyskland och den förpliktelse, som denna världshistoriska tilldragelse pålägger oss. Vad är det för mening, fråga vi, att det lilla Sverige i sin fredliga vrå håller en flotta med större effektivitet än den tyska särskilt med hänsyn till förbudet för Tyskland att använda undervattensbåtar och flygbåtar. Genom tillmötesgående från

vederbörande i sjöförsvarsdepartementet har jag bekommit en jämförande uppställning mellan de tillåtna tyska flottrustningarna och den svenska flottan enligt sakkunniges förslag (se bil. A).

Den nuvarande konturlösa flottdiskussionen med sina anlopp mot fingerade lömska fiender leder både våra tankar och våra handlingar bort från vår kallelse. Vi glömma därunder till och med, att vi haft en fred i 113 år. Under så lång tid ha vi saknat tillfällen till bruk av någon sjöflotta. Detta mäktiga faktum talar emellertid ett tydligt språk om vår situation just nu och manar oss att ej förspilla en sådan arvedel.

Vad nu skänkes oss är blott tillskapandet av nya faror. Berövade reella uppgifter och den aktning de skulle skänka oss kommer man i stället att fråga oss, vartill vi skola använda vår härordning, begära av oss dess användning i främmande syften och kanske enligt regeringspropositionens sätt att se taga till förevändning vår beväpning för att rättfärdiga beväpnade anslag mot oss, som eljest ej skulle förekomma. Under världskriget fingo vi inbjudningar att vara med i leken. Utländska indiskretioner ha nyligen avslöjat, att vår utrikesledning till och med såsom svar avgivit hotande förespeglningar om ett sådant deltagande. Det vore verkligen tillbörligt att nu i sammanhang med vår försvarsdiskussion publicerades den svenska dokumentsamlingen om dessa saker till belysning av de faror, vari vårt lilla land kan inledas just genom tillvaron av ett svenskt militärväsende.

Detta senare har ock visat sig vara en frestelse även för oss själva till överilningar, som eljest aldrig skulle kunnat ifrågasättas. Ett svenskt anfallskrig anses teoretiskt vara så uteslutet, att den sidan av saken icke av någon ens inregistreras bland argumenteringarna. Det är då upplysande i högsta grad, att det just är anfallskriget som uteslutande intresserat oss under den förflutna fredsperioden och detta med stöd av tillvaron av ett svenskt militärväsende. Ingen vill höra på det örat men påminnelserna böra därför återkomma. Det är just anfallskrigets hypnos, som tänt våra hjärtan i brand. De enda tillfällena, som svenskarna under den långa fredsperioden verkligen velat använda sina obrukade vapen, har som sagt varit uteslutande för anfallskrig, nämligen år 1855 mot Ryssland på västmakternas sida i Krimkriget, år 1864 mot Preussen och Österrike vid Danmarks sida, år 1905 ensamma mot Norge samt åren 1915—1916 mot ententemakterna genom den propagerade »modiga uppslutningen vid Tysklands sida».

Ett försvarskrig mot en stormakt, som vill underkua oss, anse även flottsakkunnige såsom en osannolik företeelse. Det är i varje fall utsiktslöst. I proposition åberopas härom uttryckligen följande yttrande i 1925 års försvarsproposition: »Något direkt hot mot Sveriges oberoende och territoriella integritet kan för närvarande icke skönjas. Vårt jämförelsevis skyddade geografiska läge, vår befolknings enhetliga sammansättning och våra stabiliserade förhållanden till främmande stater medföra, att vi icke

ha anledning uppbygga vårt försvar med tanke på ett angrepp mot landet i erövringsssyfte. De risker som vi ha att räkna med äro av annan art.»

5:o) *Vilka äro dessa våra »risker av annan art» än egna angreppskrig och andras erövringskrig?* Sakkunniga erinra, att i 1925 års proposition dessa risker bestodo i möjligheten att bliva indragen i konflikter mellan andra stater. Därför behövdes betydande försvarsanstalter, vilka samtidigt kunna användas såsom ett värn för vår självständighet, i fall vi icke lyckas att hålla oss utanför en konflikt. Vidare omnämnes, hurusom särskilda utskottet 1925 betonade, att militär säkerhetsvakt för närvarande icke kunde undvaras, så länge i samlivet nationerna emellan vid uppkommande konflikter rättsligt förvarande ännu ej fått ersätta vädjandet till våldet såsom skiljedomare.

Statsmakterna ha sålunda, säga flottsakkunnige, ansett att våra försvarsanstalter närmast behövdes för att skydda vårt land för att indragas i konflikter mellan andra stater. Sjöstridskrafterna borde alltså vara i stånd att upprätthålla en neutralitetsvakt liknande den, som ägt rum under världskriget. Vidare skulle emellertid, även om faran vore ringa för att indragas i krigiska konflikter, landets självständighet dock kunde skyddas. Flottans uppgift vore således tvåfaldig, »hävdandet av rikets neutralitet och förhindrandet av mot oss riktade fientliga företag».

Av denna framställning finner man, att byggandet av en någorlunda duglig sjöflotta skall å svensk sida pågå ända till dess, att stormakterna samt de olika världsdelarna fått sina stridiga mellanhavanden uppgjorda. Därifrån kommer yttrandet in i den motsägelsen, att ehuru angrepp i erövringsssyfte kan lämnas ur räkningen, skola vi i alla fall bygga upp försvaret med en tanke på en sådan möjlighet. En dylik tankegångs äventyr för vår ekonomi, vår säkerhet och vår kallelse att bidra till revolutionerande av de europeiska hjärnorna har i det föregående redan blivit belyst. Här finna vi i själva verket grunden till hela förslaget såsom icke uppbyggt på verklighetens mark och därför äventyrande mångahanda olyckor.

6:o) *Neutralitetsvakten.* Vad däremot angår neutralitetsvakten, får man väl antaga, att icke ens flottsakkunniga för densamma behöva den föreslagna apparaten.

De begära endast enahanda neutralitetsvakt som under världskriget. De erkänna, att för neutralitetsvakten under världskriget huvudsakligen togs i anspråk flottans »lätta övervattensfartyg». Det betonas emellertid att därför behöves ett avsevärt antal fartyg. Jagarna hade nämligen under kriget tillryggalagt en väglängd av närmare »2 gånger jordens omkrets», vissa torpedbåtar omkring »1 $\frac{1}{4}$ gånger jorden runt vid ekvatorn» och för bevakning av blekingskusten hade där förlagda torpedbåtar tillryggalagt en väglängd av nära »6 gånger jordens omkrets». Betänkandet innehåller emellertid ingen undersökning, huruvida dessa vidlyftiga resor fram och tillbaka också varit av behovet påkallade. Neutralitetsvakten

till lands var ju i stort sett ett rent spektakel i onödiga utgifter och föranstaltningar, såsom var och en vet, och av mig i motionen nr 230 vid 1924 års riksdag närmare skildrats. Det ligger då nära till hands att även neutralitetsvakten till sjöss, ehuru givetvis vida mer påkallad än den till lands, också kunnat göra sig skyldig till excesser särskilt exempelvis i Bottenhavet. Emellertid krävas för neutralitetsvakten även enligt flott-sakkunniges uppfattning inga större sjögående fartyg och det erinras, att även bevärade handelsfartyg kunna för ändamålet användas.

Neutralitetskränkningar under världskriget kunde befaras och inträffade också en eller annan gång på det sätt, att tyskarnas lätta krigsfartyg kunde förledas att ej så noga räkna med den i vattnet icke utstakade svenska territorialgränsen, när det gällde att förfölja ett fientligt fartyg, som tog sin tillflykt inom den, eller att åtkomma ett fientligt handelsfartyg, som sökte taga sig fram inom nämnda skyddade gräns. Uppgiften för svensk neutralitetsvakt blev då att genom konvojer av nämnda handelsfartyg eller aktgivande i övrigt på tilldragelserna låta ett svenskt örlogsfartyg markera gränsen vid äventyr, om åtlydnad ej skedde, befallningen underströkes med ett eller annat skarpt skott. Även en liknande konvoj av svenskt handelsfartyg på öppna haven ägde någon enstaka gång rum.

Förmodligen mena icke flottsakkunnige och regeringen, att Sverige för en så beskaffad neutralitetskränkning skall kasta sig ut i blodigt krig och just därigenom i högsta grad sätta, om icke sin självständighet, så dock sin välfärd under en generation på spel. Om en sådan neutralitetsvakt ej respekteras, bör det vara tillräckligt med en skarp protest och därtill inskränkte sig också den svenska neutralitetspolitiken under världskriget. Både tyskar och engelsmän kränkte nämligen högeligen vår neutralitet på öppna havet, de förra genom att olagligen torpedera våra handelsfartyg och de senare genom att olagligt införa sådana fartyg till engelska hamnar och där kvarhålla dem. Sverige nöjde sig med att protestera. Det hade väl varit ett gudlöst brott mot nationen att av nämnda anledning kasta landet in i själva kriget på den ena eller andra sidan.

Det talas ibland, i brist på andra argument, om en neutralitetskränkning av allvarigare art. Man återkommer gärna till den gamla, jag höll nära på att säga förhoppningen, att någon krigförande makt sätter sig i besittning av särskilt en gotländsk hamn för att ha den såsom stödjepunkt för sina sjöoperationer mot fienden i Östersjön. Detta inträffade emellertid varken under krimkriget eller världskriget. Det bör väl vara ännu mer uteslutet för närvarande, sedan de europeiska nationernas självbestämmningsrätt såsom ovan sägs blivit alltmer inskriven i världsmedvetandet såsom en internationell lag. Skulle emellertid mot förmodan något sådant inträffa, är väl det enda försvarliga att Sverige protesterar och gör det oavlatligt under åkallan jämväl av andra makter samt ifall detta ej hjälper avbidar det ögonblick då rättskränkningen i och med krigets avslutande upphör. Under världskriget förintade Tyskland svenska fartyg och tog till och

med många svenska sjömäns liv. Här gäller det ett besittningstagande av ett stycke mark för ovannämnda ändamål. I det senare fallet liksom i det förra vore det väl en oförlätlig förbrytelse mot nationen att tillspillogiva dess säkerhet och välfärd genom att kasta in landet i det stora kriget.

7:o) *Folkförbundets sanktionskrig*. Det anmärkes ibland, att vi förbundet oss eventuellt att gå med i folkförbundets sanktionskrig och därför behöva vara rustade. Härom yttra flottsakkunnige, att denna eventualitet behövde icke tillmätas någon betydelse för vår flottas ändamålsenliga sammansättning, då den roll, som kunde tillmätas vårt land, näppeligen komme att kräva fartygsslag och fartygstyper, vilka icke redan betingades av de utav sakkunniga angivna uppgifterna. Sakkunniga ingå dock icke närmare på, vilka slag av de ifrågasatta fartygen kunde erfordras. Förmodligen blir det mest ifråga om landtrupper och icke någon medverkan i sjöslaktningar på öppna havet. Frånsett detta finnes det inget förbud för en medlem i förbundet ens att avrusta helt och hållet. Ännu mindre kan det åligga oss att nu skrida till uppbyggandet av en flotta allenast för detta ändamål. Något sådant har icke heller mig veterligen från något håll ifrågasatts. Det må blott erinras, att de smärre europeiska staterna böra betacka sig för okritisk gemenskap med folkförbundets sanktionskrig, som kunna utlysas på order från några rådspersoner framför allt stormaktsrepresentanter i Genève.

8:o) *Inbördeskrigen och »hunnerinvasioner»*. Bakom det europeiska militaristiska sinnelaget ligger inom vårt land även reella stämningar, som icke komma till uttryck i den allmänna konstruktionen av militära faror. Högerpartierna eller de borgerliga, som de nu kalla sig, frukta en social revolution från den egna arbetarklassen, de frukta bolsjevismen och särskilt dess maktcentrum Sovjet och de förmena sig, numera även inom riksdagskretsar, frukta Asiens uppvaknande och speciellt den kinesiska frihetsrörelsen. För att slå ned dessa tidströmningar, skola vi upprätthålla ett härväsande såsom vårt bidrag, det är meningen. Socialdemokraterna vilja ibland på sina kongresser upprätthålla vår nuvarande härordning för att försvara en socialdemokratisk stat, men i riksdagen formuleras nödvändigheten åtminstone icke numera på detta sätt, utan mera såsom en plikt att vara beredd till neutralitetsvakt eller öck att uppfylla åtaganden i kompromissavtal. Kommunisterna vilja avskaffa den borgerliga härordningen för en arbetarbevapning, som skall användas i ett »oundvikligt inbördeskrig». Detta uppenbarar väl nödvändigheten att avrusta oss *alla*.

Sovjetryssland är en stormakt och deltar i samtliga stormakters rustningar mot varandra, från vilket spel vi som sagt böra hålla oss borta. Sällsamt är den svenska hypnos, att våra små rustningar behövas för att möta en ny »hunnerinvasion» ifrån Asien och för ändamålet hjälpa europeiska stormakter att hålla undertryckta folk där borta kvar under förtrycket. Ett fullödigare utslag av ärftlig belastning gives icke. Det är tydligen på tiden, att de europeiska folkens djupa led resa sig och begära

av sina härskande kaster och särskilt dem, som ej tillhöra stormakterna, att någon gång börja öva sig i bruket även av sanningens makt.

På grund av vad sålunda anförts och under åberopande jämväl av motionerna nr 169 om avrustning, 196 om en allmän revision om folkförbundets akt, 197 om världsspråket och 198 om fjärran Österns problem hemställes,

att riksdagen ville avslå propositionen nr 145 angående ersättningsbyggnad för flottan samt anhålla om initiativ till förhandlingar om skandinavisk flottnedrustning i anslutning till bland andra det avrustade Tyskland för att därigenom med så mycket större kraft kunna i folkförbundet och annorstädes påkalla den efterföljd i den övriga världen till Tysklands avrustning, som en gång ställts i utsikt.

Stockholm den 8 mars 1927.

Carl Lindhagen

INNEHÅLL.

	Sid.
Vad våra tillgångar medgiva.....	5
Vi ha i varje fall icke råd att bygga någon tillräcklig flotta	6
Striden om stora eller smärre fartyg — ett hopplöst spegelfäkeri.....	6
På verklighetens mark och Sveriges kallelse.....	7
Vilka äro våra »risker av annan art» än egna angreppskrig och andras erövringskrig?	10
Neutralitetsvakten.....	10
Folkförbundets sanktionskrig	12
Inbördeskrigen och »hunnerinvasioner»	12

Jämförelse mellan Tysklands

Tyskland.

T y p	Enligt Versaillesfreden *)			den 1. jan. 1927		
	depl. ton	antal	ålder**)	deplacement ton	antal	nuv. ålder
Slagflottan.						
Slagskepp	10 000	6	20 år	13 000	6	20—23år
Kryssare	6 000	6	20 »	2 600—6 000	6	1—28 »
Jagare.....	800	12	15 »	630—800	12	20—18 »
Torpedbåtar	200	12	15 »	660—750	12	20—18 »
Vedettbåtar, obestämt antal	—	—	—	500	34	9—10 »
Undervattensbåtar: få ej förekomma						
Flygbåtar få ej förekomma						
Reservfartyg.						
Slagskepp	—	—	—	—	2	—
Kryssare	—	—	—	—	2	—
Jagare	—	—	—	—	4	—
Torpedbåtar	—	—	—	—	4	—
Vedettbåtar	—	—	—	—	—	—
Undervattensbåtar	—	—	—	—	—	—

*) Versaillesfreden avser endast i tjänst varande fartyg.

***) Fartygen få ersättas med nybyggnader, då de nått här angiven ålder.

Bil. A.

och Sveriges örlogsflottor.

Sverige.

T y p	Enligt 1925 års flottkommitté			den 1. jan. 1927		
	depl. ton	antal	ålder	deplacement ton	antal	ålder
Kustflottan.						
Pansarskepp	7 600	4	24 år	4 600—7 600	4	6—20år
Kryssare	—	—	—	850—5 000	5	13—31 »
Jagare	1 050	8	20 år	460—560	8	10—30 »
Vedettbåtar	200	8	16 »	Torb. 120	8	17—19 »
»	—	—	—	Vedettb. 100	7	19—20 »
Undervattensbåtar A	—	3	14 år	Underv. 1. kl.	7	8—2 »
» B	—	6	14 »	—	—	—
Depåfartyg	—	—	—	—	3	40—50 »
Hangarkryssare med 12 flyg- plan	4 500	1	30 år	—	—	—
Lokalfartyg.						
Pansarskepp	—	2	—	—	3	—
Kryssare	—	0	—	—	—	—
Jagare	—	2	—	—	—	—
Torpedbåtar	—	—	—	—	12	—
Vedettbåtar.....	—	4	—	—	6	—
Undervattensbåt A	—	1	—	—	10	—
» B	—	2	—	—	—	—
Depåfartyg	—	—	—	—	2	—
Reservfartyg.						
Pansarskepp	—	—	—	—	3	—
Kryssare	—	—	—	—	0	—
Jagare	—	—	—	—	2	—
Torpedbåtar	—	—	—	—	7	—
Vedettbåtar.....	—	—	—	—	9	—
Depåfartyg	—	—	—	—	2	—